

moarte..." În nuanțele și ritmurile acestei scene, aproape fără vorbe, regizoarea și actrița privesc, împreună, în hăul unde nu mai e nevoie de demnitate. Dar cât de necesară este ea pe marginea prăpastiei! Odată, demult, în *Să-i îmbrăcăm pe cei goi*, în finalul spectacolului, Cătălina Buzoianu o așeza pe Valeria Seciu pe o masă ginecologică, neprevăzută în text: personajul era redus la esența lui ultimă. Viața teatrală oferă uneori stranii simetrii.

Magdalena Boiangiu



Scenă din Spirit

Unde fugim de singurătate?

Agenda de Jean-Claude Carrière a fost cea dintâi premieră găzduită de Sala Studio „Teofil Vâlcu” a Naționalului ieșean. E vorba despre un text sensibil, povestind cu discreție și tandrețe întâmplări, dacă nu reale, cel puțin posibile, trăite de doi oameni singuri. Aparent nostimă, crispată în fond, fabula dramatică propusă, încă din 1968, de reputatul scenarist și romancier a fost „redescoperită” de regizorul Ovidiu Lazăr care, împreună cu interpreții, a revizuit traducerea, adăugându-i un spor de fluentă și de teatralitate.

Spectacolul se înfățișează ca o meditație despre cât de complicate sunt lucrurile simple. O femeie tânără și singură dă buzna în casa unui bărbat singur, trecut de prima tinerețe, pretextând căutarea unui fost (real? inventat?) amant; intră și rămâne, desfășurând o savantă tactică a tergiversării, alimentată de false can-dori, de acceptări niciodată onorate, de fragilități dezarmante. Bărbatul, contrariat mai întâi, iritat și exasperat mai apoi, amână, la rândul-i, aplicarea gestului definitiv, al evacuării forțate. Într-un continuu și alert dialog al stărilor interioare, împletind ingenios adevăruri și ficțiuni legate de existența lor de până atunci, cei doi parcurg un drum al regăsirii unor esențe sufletești despre care uitaseră de mult și care-i fac dependenți unul de altul. De la starea de contrarietate la uimire, de aici la afecțiune, apoi la dragoste, este reconstituită o po-

AGENDA de Jean-Claude Carrière. Traducerea: Paola Bentz Faudi ● TEATRUL NAȚIONAL „VASILE ALECSANDRI” din IAȘI ● Data reprezentației: 3 februarie 2001 ● Regia, scenografia și ilustrația muzicală: Ovidiu Lazăr ● Distribuția: Florin Mircea (Jean-Jacques), Catinca Tudose (Suzanne).

veste veche de când lumea, dar care se termină, paradoxal, într-o despărțire la care-i obligă tocmai intensitatea sentimentului pe care-l trăiesc. Teamă în fața pierderii identității? Teamă în fața unei oricând posibile năruiri a visului? Privitorul are libertatea de a formula răspunsul.

Spectacolul este lucrat cu vădită bucurie a participării, cu remarcabil simț al discreției și al măsurii, cu respect față de ceea ce înseamnă rostul teatrului în viața noastră cea de toate zilele. Ovidiu Lazăr izbuteste rara performanță de a dirija cu minuție fiecare secvență a întâmplării scenice, fără a lăsa să i se bănuiască prezența. Tocmai de aceea, finalul explicit ilustrat, cu planta aeriană care se chircește după plecarea bărbatului, surprinde prin naivitate.

Într-un duet perfect armonizat, cei doi actori încântă și, deseori, comunică sălii o stare de elevată împlinire estetică. Florin Mircea (Jean-Jacques) își păstrează personajul într-o zonă a certitudinilor aparente, a deciziilor declarat irevocabile, mereu contrazise de o sensibilitate funciară. Construit din sinuozități, egoisme și automatisme, toate ascunzând însă așteptări nenumite încă, personajul captează și păstrează permanent

atenția spectatorului. Revenită în forță pe scena ieșeană după o lungă absență (din care o bună parte n-are cum fi explicată serios de cei ce decid distribuțiile), Catinca Tudose (Suzanne) își recupără, elegant și demn, locul în elita colectivului artistic al Naționalului; personajul imaginat de ea există, este viu și credibil prin substanța rostirii cuvântului, prin firescul fără cusur al gestului, al mimicii și, cu deosebire, prin forța privirii, care dinamizează replica și marchează elocvent tăcerile, încărcându-le cu



Catinca Tudose și Florin Mircea

sfială, cu teamă, cu reproș, cu bucurie sau cu mâhnire.

Agenda de Jean-Claude Carrière, în premieră pe țară la Teatrul Național din Iași, își justifică integral înscrierea pe afișul actualei stagiuni; copleșiți de montări care se doresc a fi cât mai absconse, cât mai generatoare de frisoane existențial-onirice, cât mai demolatoare de valori clasice, avem nevoie, din când în când, și de câte un spectacol pe care să-l putem aplauda cu prețuire întregă pentru cei ce ni-l oferă.

Constantin Paiu



Catinca Tudose

Prima *face*

Festivalul dramaturgiei franceze contemporane, desfășurat între 16 și 23 februarie la Târgu-Mureș, este parte a unui program mai amplu, intitulat „Face à face” și menit a contribui la o mai bună cunoaștere între oamenii de teatru români și cei francezi. Deocamdată s-a văzut, așadar, o singură *face*, aceea franțuzească, sau, mai bine zis, reflexul ei în câteva oglinzi românești. Pentru că piesele aduse la Târgu-Mureș au fost alese *liber* de către teatrele participante, nici un fel de „îndrumare” (și nici un

fel de sugestie autorizată...) neinfluențând opțiunile. Desigur, ceea ce s-a zărit în oglinda scenelor românești corespunde realității – piesele respective există pe hârtie. Asta nu înseamnă că oaspeții francezi s-au recunoscut în toate și nici că percepția românilor asupra literaturii dramatice produse astăzi în Hexagon nu i-a mirat câteodată. Rămâne, totuși, notabilă bogăția, fie și derutantă, a acestei literaturi, așa cum s-a ipostaziat ea în câteva spectacole ale teatrelor noastre.

Alegorie grotesc-sentimentală

AMORPHE D'OTTENBURG de Jean-Claude Grumberg. Traducerea: Paola Bentz Fauci ● TEATRUL NAȚIONAL din TÂRGU-MUREȘ, Compania „Liviu Rebreanu” ● Data reprezentației: 16 februarie 2001 ● Regia: Cristian Ioan ● Scenografia: Doru Păcurar ● Muzica: Adrian Daminescu ● Distribuția: Nicolae Cristache (Amorphe d'Ottenburg), Cornel Popescu (Hans d'Ottenburg), Rodica Baghiu (Berta d'Ottenburg), Gabriel Dumitras (Arnolphe), Dan Rădulescu (Astolphe), Serenela Mureșan (Eva), Dan Glasu (Ghebosul), Ion Săsăran (Scribul), Traian Costea (Albert), Eduard Marinescu (Keit), Aurel Ștefănescu (Unchiul Merle), Liviu Pancu (Un trubadur); în alte roluri: Ion Vântu, Alexandru Pavel, Rareș Budileanu, Liviu Topuzu, Gianina Iconaru, Raluca Ciolac, Anca Loghin.



★★★

Scrisă la sfârșitul anilor '60 și încercând, conform declarațiilor autorului (unul dintre cei mai importanți dramaturgi francezi actuali), „să evoce, prin mijloacele neînsemnate ale teatrului, barbaria nazistă”, **Amorphe d'Ottenburg** e un fel de basm modern, o alegorie grotesc-sentimentală deloc lipsită – în perspectiva anilor 2000, cel puțin – de naivitate și tezism. Povestea teribilului călău Amorphe, moștenitorul regatului Ottenburg, care, sub privirile compeleze ale părinților, fraților și

curtenilor, ucide tot ce-i iese în cale (pentru a le veni de hac, în cele din urmă, chiar complicilor) are pe alocuri rezonanțe shakespeariene, dar și, în ansamblu, un obosit(or) aer *déjà vu*. Spectacolul târgumureșean, antrenând mari desfășurări scenice și numeroase forțe actricești, aduce o doză salutară de ironie prin comentariul regizoral; deși pornește greu și este, până la un punct, aproape de neînțeles, montarea se „adună” treptat și devine chiar agreabilă, grație în primul rând scenografiei foarte plas-



Nicolae Cristache